

Posudek na diplomovou práci

Ajny Challyjevové „Everyday life of Central Asia in the second part of the XIX-th century”

Uvedená práce se zaměřuje na společnost ve Střední Asii na konci 19. století. Samotný výběr tématu lze více než ocenit, zejména v době, kdy většina prací má snahu zaměřit se na soudobý vývoj zkoumaného regionu. V případě této práce bylo nastaveno i široké téma. Autorka se tak pokusila vystihnout maximální množství aspektů, které by tehdejší společnost popsaly. Tento přístup si vyžádal na diplomovou práci nadstandardní rozsah textu (cca 170 normostran). Po poměrně obsáhlých, avšak nutných historických kapitolách II-IV, následují stěžejní části práce V. a VI. o společnosti Střední Asie.

Nehledě na kvantitu odevzdaného materiálu však je nutné konstatovat, že autorka se nevyvarovala řady problémů, které značně znevažují původní záměr práce. Jakkoliv lze pozitivně hodnotit syntetické zpracování tématu, ukázalo se, že tento cíl je na autorku příliš ambiciózní. K důkladnému zpracování tématu do podoby syntézy chybí především mnohem širší a hlubší heuristická základna. Autorka pracuje spíše s obecnějšími pracemi, jež jsou na řadě míst citovány v dlouhých pasážích. Některé části potom připomínají spíše výpisky z určité publikace, než samostatnou práci. Zcela potom chybějí primární prameny, byť tyto jsou pro práci tohoto druhu prakticky nezbytné. Zároveň práce nereflektuje některé novější či klasické publikace, jež by umožnily autorce lepší orientaci v tématu (např. Allworth 1994, Khalid 2000, Soucek 2000, Roy 2005, Kokaisl-Pargač 2006, Kamp 2006).¹ Zdá se, že autorka chtěla do práce shromáždit poznatky o všem, co v průběhu zpracování našla. Některá sekundární literatura je potom poměrně málo relevantní (např. odkaz na turistického průvodce na s. 28), což potom vede k často zkráceným dílčím informacím.

Přestože se autorka snažila dodržet pravděpodobně vytyčenou strukturu práce, poměrně často dochází k odchýlení a přechodům z jednoho tématu do druhého (např. s. 24). V některých kapitolách potom chybí formální náležitosti - například absence úvodu ve IV. kapitole. Tento problém by nemusel být tak fatální, pokud by na daném místě výrazně nechyběl.

Přestože je práce spíše statickým popisem stavu společnosti, s ohledem na společenské změny ve Střední Asii v 19. století by mělo být jasné, k jakému období se tento popis váže. Z tohoto důvodu autorka mohla využít příležitosti a analyzovat více dynamiku změn, k nimž ve středoasijské společnosti došlo v této době, zejména pod vlivem dobytí regionu Ruskem. Tato změna je reflektována až v závěru práce, přičemž je tato charakteristika poměrně povrchní (s ohledem na rozsah práce). Pro obhajobu proto navrhuji, aby se autorka vyjádřila právě k těmto změnám na jednom vybraném aspektu, jímž se práce zabývá (islám, zdraví, ženská otázka apod.).

Vedle koncepčních nedostatků, lze práci vytknout i některé dílčí faktografické či jazykové prohřešky – v Buchaře se například platilo drobnou měnou *tenge*, nikoliv *tanka* (s. 19), Velká Británie se nevzdala středoasijského regionu po roce 1842 (s. 28) atd.

Závěrem lze konstatovat, že máme před sebou solidní referenční příručku složenou z výtahu několika děl. Z tohoto a z dalších výše uvedených důvodů doporučuji k obhajobě s hodnocením *velmi dobře*.

PhDr. Slavomír Horák, PhD.

V Praze, dne 19.5.2008

¹ Allworth, E.: *Central Asia. 130 Years of Russian Dominance*, Duke University Press, Durham, 1994; Kamp, M.: *The New Women in Uzbekistan. Islam, Modernity, and Unveiling under communism*, University of Washington Press, Seattle – London, 2006; Khalid, A.: *Society and Politics in Bukhara, 1868-1920*, *Central Asian Survey*, Sep2000, Vol. 19 Issue 3/4, s. 364-393; Kokaisl, P. a kol. – Pargač, J.: *Pastevecká společnost v proměnách času: Kyrgyzstán a Kazachstán*. Univerzita Karlova – Filozofická fakulta, Praha, 2006; Roy, O.: *The New Central Asia. The Creation of Nations*. New York University Press, New York, 2005; Soucek, S.: *A History of Inner Asia*, Cambridge: Cambridge University Press, 2000